

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 23. september 1999 šte. 38 (3032) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Dunaj izpostavlja dvojezično kvalifikacijo

Pretekli teden je na Dunaju prišlo do informativnega razgovora glede vprašanja dvojezične kvalifikacije za ravnatelje na ljudskih šolah na območju veljavnosti dvojezičnega šolstva na Koroškem. Razgovor je iniciiral predsednik sosveta dr. Marjan Sturm, Urad zveznega kanclerja pa je prevzel koordinacijo. Razgovora so se udeležili uradniki ministrstva za šolstvo, oba šolska nadzornika za manjšinsko šolstvo pri deželni šolski svet, predstavnik koroške deželne vlade ter predstavnik ZSO in NSKS.

Uradniki ministrstva so izpostavili zakonske osnove, ki tako iz formalnopравnih kot tudi iz pedagoških razlogov govorijo v prid temu, da morajo ravnatelji na veljavnostnem območju dvojezičnega šolstva imeti dvojezično kvalifikacijo. Prvič zaradi tega, ker je to kvalifikacijski predpogoj za učitelje, ki na teh šolah poučujejo – in le ti pridejo v poštev za mesto ravnatelja, drugič zaradi tega, ker so ravnatelji tisti, ki imajo kontrolno funkcijo za vsebinski in organizacijski potek pouka na šoli in kot taki tudi korespondirajo s starši, ne nazadnje pa tudi zaradi tega, ker so ravnatelji prva personalna rezerva v primeru, da kak učitelj zbolí.

Seveda dvojezična kvalifikacija ne pomeni avtomatično tudi narodnostno pripadnost. Na Koroškem namreč poučuje vrsta učiteljev na dvojezičnih šolah, ki se nimajo za pripadnike slovenske narodne skupnosti. Tako npr. je tudi bivši predsednik deželne zbornice Leo Uster zaradi svoje dvojezične kvalifi-

kacije dobil ravnateljsko mesto. Predsednik sosveta dr. Marjan Sturm je za Slovenski vestnik izrazil svoje zadovoljstvo nad potekom razgovora in poudaril, da je »strokovna interpretacija zakonov s strani pristojnih v ministrstvu zelo pomembna za nadaljno razpravo na Koroškem«.

Bivši šolarji/ke Mohorjeve ljudske šole, ki svoje talente-instrumente naprej negujejo tudi v Slovenski gimnaziji, kar seveda velja tudi za lutkarje.

Pomoč Vestniku

Lansko leto je Hanzi Weiss sprožil akcijo »Pomoč Slovenskemu vestniku«. Vsem dosedanjim podpornikom in darovalcem se pristočno zahvaljujemo za izkazano podporo in opozarjamo na to, da se akcija še nadaljuje. Položnice so na razpolago na vseh posojilnicah.

Podpora Slovenskemu vestniku pa bo predvidoma dobila še drugo obliko: Hanzi Weiss snuje pripravljalni odbor za ustanovitev »Društva prijateljev Slovenskega vestnika« in vas vabi k sodelovanju. Za nadaljnje informacije pokličite na uredništvo SV, telefon 0 46 3/51 43 00.

PREBLISK

Hamburškemu ribjemu seimu v Celovcu je odklenkalo, vsaj če gre po volji občinskih mož in žen. Medtem ko je lani prišlo do zastрупitev z ribami, so letos našli v ribji ponudbi zdravju škodljive bakterije. Poleg tega ni bilo toliko obiskovalcev kot lani, kar je tudi nekam razumljivo. Cene pa so sploh bile previsoke. Da ploščad okoli celovškega zmaya septembra prihodnjega leta ne bi ostala prazna, so si v mestni hiši že izmislili alternativo: tržnico, ki se bo najbrž imenovala – kako tudi drugače – »Senza confini«. Sijajna zamisel, saj take prireditve, ki bi privabila tudi na tisoče ljudi, v Celovcu doslej še ni bilo. Skromni začetki v šotoru Alpe-Jadran na pliberškem

jormaku pa že da slutiti, da bi to lahko postal pravi hit. Le predstavljajte si, kako boste uživali ob fini mortadeli z olivami iz Nove Gorice, ali pa ob italijanskem pršutu, zraven

Senza ribiči? Senza confini!

pa bi lahko pojedli še kos originalne koroške pogače. Upati je, da bodo v Celovcu to idejo dejansko uresničili. Saj bi se koroško-slovensko-italijansko sosesstvo raznih specialitetah, dobrem vinu in kozarcem piva lahko le poglubilo.

A. L.

14. VESTNIKOV IZLET

UMAG: 8.–10. oktobra '99
Hotel SOL ELITE KORALJ

Dragi bralci, dragi prijatelji!

Letošnji 14. Vestnikov izlet bomo ponovili v UMAG, kjer bomo gostje zelo prenovljenega hotela Sol Elite Koralj. Za isti hotel smo se odločili zato, ker smo bili lansko leto vsi zadovoljni in ker so nam dali kljub podražitvi še lansko ceno. Poskrbeli pa smo za tri druge spremembe.

V petek se bomo ustavili v Portorožu, kjer bomo imeli v znani restavraciji Lucija kosilo.

Pri izletu z ladjo se bomo iz Rovinja vračali z avtobusi, da bodo tudi tisti, ki ne želijo na ladjo, imeli možnost priti v Rovinj na kosilo.

V nedeljo se bomo ustavili v Domžalah, kjer bomo za kosilo gostje znanega hotela Krona. Poleg dobrega kosila bomo poskusili tudi domače pišečko vino.

Cena izleta: 1.650,- šil.

V ceni je zajeto: prevoz z domačim podjetjem Sienčnik, bivanje v hotelu na bazi polpenzion, dodatno kosilo v Portorožu in v Domžalah, izlet z ladjo do Rovinja in kosilo v restavraciji.

Pojdite z nami – tudi letos nam bo lepo in prijetno! Prijavite se na telefon 0463/514300-40 ali -14

Za organizacijo izleta Milka Kokot

CELOVEC

Mohorjeva ljudska šola praznuje 10-letnico

Mohorjeva ljudska šola je preteklo soboto vabila na slavnostno prireditev ob 10-letnici obstoja šole. Kot je povedal predsednik Narodnega sveta Rudi Vouk, je Celovec po številu slovensko govorečih po Pliberku in Železni Kapli tretji največji kraj, kjer živijo koroški Slovenci. Zato so že tedaj mnogi starši čutili pomanjkanje predgimnazijske izobrazbe v slovenskem jeziku. Pouk v ljudski šoli, ki jo vodi Marica Hartmann, poteka izmenično en dan v slovenščini, drugi dan v nemščini. Šola pa je odprta vsem, ki otroku želijo dati najboljšo izobrazbo.

Verein Erinnern Verein zur Aufarbeitung der verdrängten Vergangenheit in Villach

Einladung / Vabilo

»Enthüllung
des Denkmals
der Namen«

Freitag / petek,
24. 9., 17.30
Villach/Beljak,
Widmannngasse
(Museum der Stadt)

PROGRAMM / SPORED
Kan. prof. Alfons Wedenig
♦ Superintendent mag. Joachim Rathke
♦ Bgm. Helmut Manzenreiter
♦ Andrej Kokot
♦ mag. Hans Haider

MUSICAL KONFERENCA ŽIVALI

Premiera
Sobota 25.09.99 20.00
Kulturni dom Šent Primož

Torek 28.09.99 20.00
Mladinski dom Celovec

Petek 08.10.99 20.00
Farna dvorana Šent Jakob v Rožu

PLIBERK

Razprava o mejah in omejenostih

Še enkrat je bil jormak v središču razprave (tema se je sicer glasila »Čezmejno sodelovanje kot možnost za gospodarski razvoj južne Koroške«) v Pliberku, tokrat pa manj kot zabavni faktor, temveč bolj kot točka kritike politikov in gospodarstvenikov glede izjav koroškega deželnega glavarja. »Kaj takega ne moreš reči, če nimaš v mislih stvar, ki jo je Evropa pustila za sabo«, je podjetnik in kandidat za državni zbor Hans-Peter Haselsteiner opozarjal na nevarnost ideološko-nationalnega ozadja takih izjav.

Dolgoletni klubski predsednik Južnotirolske ljudske stranke Hubert Frasnelli je nato izra-

zil svoje »skrbi glede določenih razvoj v Avstriji«, saj »Evropa opazuje, kaj se dogaja v državi«. Avstrija naj koristi gospodarske prostosti, ki jih nudi EU. Podpredsednik Slovenske gospodarske zveze Anton Koren je ponazoril razmeroma slab gospodarski položaj Koroške v primerjavi z drugimi deželami.

Državni sekretar za malo gospodarstvo R Slovenije Jože Smole pa vidi probleme v podražitvi delovne sile, tako da evropska podjetja selijo proizvodnjo na področja s cenejšo delovno silo. Možnosti skupnih projektov pa so zelo slabo izkoriščene, zakar sta po Smoleju odgovorni obe državi.

Haselsteiner je še izrazil potrebo po zmogljivih prometnih zvezah na jug, po njegovih besedah »most čez Dravo enostavno ne zadošča za rešitev problema«. Tudi vprašanje Krško je sprožilo vročo diskusijo, ki jo je Haselsteiner končal z besedami: »Ne smemo reči le »zaprite jedrsko elektrarno«, temveč moramo vedno dodati tudi »in vam bomo dali alternativno energijo kot kompenzacijo za izgube«. Frasnelli pa je povedal še svojo teorijo o vzroku za izgubo olimpijskih iger 2006: »Člani IOC so najbrž bili pred svojo odločitvijo na pliberškem jormaku in so slišali, kaj pravzaprav za Korošce pomeni geslo »Brez meja« ...« T. G.

VELIKOVEC

Pospeševati decentralne kanalizacije

Predstavniki Liberalnega foruma, državni poslanec Thomas Barmüller ter kandidata za državnozbornske volitve Bernard Sadovnik in Armin Kern so pretekli četrtek na novinarski konferenci pozitivno ocenili odločitev Upravnega sodišča glede možnosti za decentralne kanalizacije. Sadovnik vidi v odločitvi Upravnega sodišča pozitivne posledice za razne občinske iniciative. Po ocenah strokovnjakov naj bi bile majhne in decentralne čistilne naprave na podeželju z redko poseljenostjo naravi bolj primerne in tudi cenejše. Sadovnik je še dejal, da dolgi kanali požirajo ogromno denarja, tako da so stroški za čiščenje odplak na podeželju za 100 odstotkov višji kot v mestih. Zahteval je spremembo pospeševalnih določil zveze in predlagal da projekte za podeželske občine tudi socialno preverijo. Armin Kern, lastnik biološke čistilne naprave iz občine Štalenska gora je poročal o uspešnem

delovanju naprave in odličnih kemičnih podatkih. Žal je urad za vodno pravo onemogočil delovanje krajevne zadruga v

občini, ki se je zavzemala za decentralno in cenejšo čistilno napravo v Vasji vasi in njeni bližnji okolici. M. Š.

CELOVEC

Antoni zahteva šolske reforme

Ob začetku šolskega leta se je poslanec SPÖ v državnem zboru Dieter Antoni zavzel za boljše izobrazbo učiteljev in učiteljev. Napovedal je, da bodo pedagoške akademije v na-

slednjih letih spremenjene v visoke šole. Nadalje se je Antoni izrekel za ofenzivo na področju računalništva že v ljudski šoli. Na premislek je dal tudi sistem ocenjevanja. Nasplošno pa si je zaželel, da bi bili dijakinja in dijaki bolj v ospredju, če je govor o inovacijah v šolstvu. Menil je še, da bi bilo pametno, če bi šolski resor po volitvah spet vodil socialdemokrat.

LEŠE

Volilno zborovanja s Hrdlicko

Slovenska sekcija KPÖ je v Lešah nadaljevala niz dvojezičnih prireditev s svojimi glavnimi kandidati na volitvah. Poleg Janka Messnerja in Lipeja Kolenika je preteklo nedeljo spre-

govoril tudi glavni koroški kandidat kipar Alfred Hrdlicka. Izjavam kandidatov je bilo skupno, da vidijo potrebo levo usmerjene, protifašistične politike v Avstriji.

BILČOVŠ

Diskusija s poslanci SPÖ

Delovna skupnost avstrijske narodnosti v SPÖ pod vodstvom njene predsednice Ane Blatnik je pretekli petek priredila diskusijski večer s tremi poslanci SPÖ. Politiko in cilje te stranke so predstavili parlamentarna govornica za družino dr. Mertil, parlamentarni govornik za izobraževanje dr. Antoni ter parlamentarni govornik za znanost ter manjšinske in človekove pravice mag. Posch.

DUNAJ

Dvojezičnost je pogoj

V sklopu spornega postopanja šolskega referenta Haiderja glede ravnateljev na dvojezičnih šolah je zvezna ministrica Elisabeth Gehrler v odgovoru na parlamentarno vprašanje zelene poslanke Terezije Stoitsits potr-

Razprava je tekla o dosežkih in tudi o težavah v vladni koaliciji. Vsi trije poslanci so izpostavili dejstvo, da se ob letošnjih državnozbornskih volitvah bje bitka o tem, ali bo politična konstelacija v Avstriji ostala stabilna in pregledna, ali pa bo napočil čas politične nestabilnosti in čas populizma in rasizma. Socialdemokrati želijo nadaljevati politiko stabilnosti, zmernih socialnih reform in ustvarjanja novih delovnih mest. Na ta način je Avstrija že dosegla visok nivo socialne varnosti in stabilnosti. Ne nazadnje šteje Avstrija med najbolj bogate države na svetu.

dila potrebo dvojezične kvalifikacije. Vsak ravnatelj na dvojezičnih ljudskih šolah mora potemtakem izpolniti iste pogoje kot učitelji na dvojezičnih šolah oz. v dvojezičnih razredih. Poleg tega je dvojezična kvalifikacija potrebna, ker morajo ravnatelji tudi poučevati in nadomeščati kolege. Glede razpisov in personalnih odločitev pa je Gehrlerjeva razložila, da so vse odločitve v kompetenci dežele.

Vidna dvojezičnost

Medtem ko gradiščanski Hrvati brezuspešno zahtevajo postavitev dvojezičnih krajevnih tabel, so v Malem Borištofu pokazali, da gre tudi drugače. Na občinski ravni so se s Hrvaškim akademskim klubom dogovorili za skupno dvojezično tablo in jo postavili na dan mladine 1999 s pripisom: »Naj bo znak dvojezičnosti v naši regiji, na katero smo ponosni in ki jo želimo dokumentirati tudi navzven.«

Bilanca socialdemokratskega delovanja:

- Avstrija sodi med najbogatejše in najvarnejše države sveta
- Avstrija ima izmed vseh članic EU najnižjo mero nezaposlenosti med mladino
- Avstrija je življenja vredna dežela z zmogljivim gospodarstvom, visokim številom zaposlenih in gosto socialno mrežo

Vse to je treba zagotoviti in še izgrajevati

Na letošnjih volitvah v državnem zboru gre za to, ali bo Avstrija ostala predvidljiv in trden partner. Gre tudi za to, da populistični eksperimenti, ki konec koncev grede le na račun socialno šibkejših, po volitvah ne bodo še okrepljeni.

Socialdemokrati smo porok za politiko

- modernizacije s socialno odgovornostjo
- ustvarjanja delovnih mest
- ohranitev nevtralnosti namesto vstopa v Nato
- konstruktivnega sožitja ljudi brez izključevanj in razmejevanj
- jezikovno-kulturne raznolikosti Avstrije kot šanzo za uspešno sodelovanje v evropskih integracijskih procesih

Če ne želite »modrih« presenečenj, potem 3. oktobra

Lista 1

Kdor pozna in ljubi slovensko koroško pesem, pozna tudi skladbe in harmonizacije Pavla Kernjaka, saj skoraj ni koncerta, na katerem ne bi slišali tudi njegovo pesem. Letos, ko se spominjamo stoletnice njegovega rojstva, je Kernjakova pesem še bolj prisotna in živa med nami, kar potrjuje neminljivost njegove glasbene ustvarjalnosti in priljubljenost njegovih pesmi. Z njimi Pavle Kernjak ostaja med nami s svojo razigrano in šegavo dušo.

Zdi se, kot da je bilo včeraj, ko smo se tu v Šentilju za vedno poslovili od Pavla Kernjaka, ki je dolga desetletja oblikoval slovensko pevsko kulturo na Koroškem in z njo vplival na celotni slovenski kulturni prostor. Vendar moramo vzeti na znanje, da leta neusmiljeno teko in je krog tistih, ki smo Pavla Kernjaka osebno poznali, iz leta v leto manjši, zlasti tistih, ki smo z njim bili v stikih kot kulturni delavci ali pevci.

Kot nekdanji tajnik Slovenske prosvetne zveze in Kernjakov sopotnik sem bil naprošen, da nanizam nekaj svojih spominov o tej samonikli osebnosti koroške pevske kulture. S Kernjakom sem dejansko preživel mnogo prijetnih ur in ga spoznaval kot človeka in umetnika. Dolga leta sem ga srečaval na sejah zborovodij, pevskih vajah centralnih zborov, pevskih turnejah, na vožnjah v avtomobilu in na njegovem domu pri Filiju na Trebinji.

Ko sem v minulih tednih razmišljal in v sebi pustil zoreti spomin na Pavla Kernjaka, sem se ponovno zavedal, da sem bil sopotnik znamenite osebnosti, človeka, s katerim sva bila prijatelj, ki mi je večkrat razgrnil svojo dušo, veselo ali žalostno, a tudi trdoglavo, saj je bil, kot je v eni izmed svojih pesmi zapel, da je »Pavlej glavač«.

Bilo je aprila leta 1960, ko sem se zaposlil pri Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu. Tedaj sem Pavla Kernjaka spoznal tudi osebno. Bil je navaden četrtek, dan, ko so ljudje s podeželja prihajali v mesto po raznih opravkih. Ta dan je v Celovec prišel tudi Pavle, kot so tedaj rekli na »zvezo« v Gasmetergasse. Še dobro se spominjam najinega prvega snidenja. V pisarno je stopil s klobukom na glavi, modrim žametnim jopičem, rdeče pisanim šalom, z nageljnom v gumbnici in nasmejanega obraza. Moja spoštljiva zadržanost do te ugledne osebnosti se je potem, ko me je Blaž Singer prišlecu predstavil kot svojega pomočnika, v hipu sprevrgla v sproščeno vzdušje, ko me je Kernjak po domače vprašal: »A ti si Andrej, če pa s doma?« Na Kostanjah«, sem odvrnil. »A s Kostanj, ja tam tora so pa igra vca«, je polglasno dejal, potem pa stopil predme in me hudomušno vprašal ali vem, kako Rožani pravijo Kostanjčanom? Predno sem utegnil dati odgovor, je glasno rekel: »Prharjə!« »Mi pa Rožanom« Štrienarjə« sem hitro odvrnil. »Polejha«, je

rekel Kernjak in smeje dodal, »Pošuši, jes tvoje prhe nča bom jiedov, ti pa mojah štrien kna boš miešov.« Odtlej sem bil za Kernjaka Andrej, Kernjak pa zame Pavle. Tako se je pričelo moje sodelovanje s Pavlom Kernjakom, ki naju je družilo skoraj dvajset let.

Skladatelja Kernjaka sem po imenu in njegovih pesmih poznal že prej. Imel sem priložnost slišati krstno izvedbo njegove popularne pesmi »Mojcej«. Slučajno sem se mudil na obisku pri svaku, po domače Rezicu v Dobu. Z njim sem šel v Hodiše, kjer so logovaški pevci sodelovali na pevskem koncertu. Pod vodstvom Hanzeja Aichholzerja so prvič peli Kernjakovo pesem »Mojcej«. Še danes slišim čudoviti tenor Tevžeja Kakla-Mlinarja s Spodnjih Jezerc, kako je prepričljivo

ne dejavnosti. Pavle Kernjak je bil centralni zborovodja SPZ. Na sejah zborovodij so določali programe za osrednje koncerte, ki smo jih prirejali v Celovcu. Pavle kot umetnik z organizacijo prireditev ni hotel imeti opravka. Njemu je v prvi vrsti šlo za petje.

Ker prometnih zvez, posebno ob sobotah in nedeljah ni bilo, je za prevoz Kernjaka na pevске vaje morala skrbeti SPZ. Šofer Šorš, zelo trdoglav človek, Kernjaku ni bil preveč všeč. Pavle je bil občutljiv na prepah, Šorš pa je med vožnjo vedno imel odprto okno. Zato je njuna komunikacija, če je do nje prišlo, bila vse prej kot mirljubna. Pavle si je s šalom zavijal vrat, ušesa in usta, Šorš pa se mu je maščeval s hitro vožnjo, kar je Kernjaku izzvalo hudo nejevoljo in vse se je kon-

nad tem, ker so nekateri nadarjeni ljudje pozabili na svoje slovensko poreklo in se čez noč znašli na nemški strani. Bil je preprosto povedano Slovenec, ki je imel svoj osebni ponos. Kot tak se je s svojim umetniškim talentom posvetil slovenski narodni pesmi in skrbel za njeno uveljavitev. Zanimalo ga je življenje, življenje pa je zanj bila pesem. Občudoval je mlada dekleta, jim namenjal skladbe in bil presrečen, če so jih zbori peli.

Kot centralni zborovodja je imel na skrbi združene mešane zборе, medtem ko je združene moške zборе vodil Valentin Hartman. Koncerti združenih pevskih zborov so v šestdesetih letih bili tudi narodno politične manifestacije. Zborovodje so se trudili za kvalitetno petje, za prireditelja so bile tudi masovni

veda navzoča. Iz kabine snemalnega tehnika je v dvorano dajala navodila in tudi krepko posegala v potek snemanja. Mira je imela izreden posluš. Slišala je vsak napačen ton – in snemanje se je pričelo znova. »Še za en lasek, samo za en lasek, pa bo dobro«, je ponavljala, dokler s posnetkom ni bila zadovoljna. Nekoč je Pavletu minilo potrpljenje in je glasno rekel: »Te frdaman lasek, jes mam dol! Doklir bo ta Pehani tamle tora, jes na pridam več snemat«. Mira se je dirigentu samo nasmejala in tehniku velela, naj posnetek predvaja... Pavle je sklonil glavo in pozorno poslušal, nato pa zamrmral: »Tele lasek tla tora rajtam da prov«.

Kot dirigent se je večkrat raznežil in pozabil na svojo nalogo. Namesto da bi vodil zbor se je zatopil v poslušanje melodije. Tako so, posebno solisti včasih imeli hude težave. Pavle pa se je samo zasmel in menil, »da pevcə že viejo, kaku sem jəh naučov«.

Včasih je Pavle navaden delavnik naredil za praznik. Lepo oblečen, s klobukom na glavi, nageljnom, v gumbnici in nasmeškom na obrazu se je sprehajal po polju in užival lepote narave. Takega sem ga nekoč, ko smo pripravljali neko pevsko prireditev, našel na polju ob Dravi. Takoj sva se napotila proti domu. Naglo je stopil v vežo in se vrnil s steklenico in kozarcema. Dingač, je bila njegova kapljica. »Sač den moram metə hvaži al pa dva«, mi je zaupal medtem ko mi je spoštljivo nalival črmino v kozarec. »Ta me požəvi, al tadov na pridam«, mislil je Slovenijo, »ha pər Brezniku v Celovcu dobom«.

Ko je Pavle Kernjak, po zaslugi Slovenskega okteta, ki je njegovo pesem ponesel v svet, postajal vedno bolj popularen, sem mnogokrat spremljal novinarje na njegov dom. Z njim so se pogovarjali in občudovali njegov veder značaj. Nekoč ga je nekdo vprašal, kaj počne, da je vedno mlajši? Pavle pa je menil, da ga mladega delajo drugi. Če bo tako šlo naprej, je menil, »bom kmavə tak kə tale dojenček« in hudomušno pokazal na sedmega ali osmega vnuka, ki je spal v senci ob hiši.

(...) Spomini, ki sem jih tu nanizal o svojih doživetjih s Pavlom Kernjakom, so le nekateri utrinki, kako sem doživljal koroškega pevca z nageljnom, ki je živel za našo besedo in pesem. Z opisom teh bežnih spominov na Pavla Kernjaka sem hotel naglasiti, da je kljub svoji popularnosti, ostal tak kakršen je bil, namreč preprost podeželski človek, ki je znal prisluhniti srcu našega človeka, ter v svojih pesmih izražal veselje in žalost koroške duše. Prav zaradi tega je Pavle Kernjak velik tako v mojem, in mislim tudi v spominu nas vseh, ki vemo za ceno njegovega umetniškega dela, ki ga je kot skladatelj prispeval v slovensko kulturno zakladnico.

Andrej Kokot, 17. 9. 1999

Pevec z nageljnom

Utrinki spominov na skladatelja Pavla Kernjaka

Ob 100-letnici rojstva Pavla Kernjaka in svečanega odkritja spominske plošče v Šentilju je Slovenska prosvetna zveza vabila na spominsko prireditev o življenju in delu priljubljenega skladatelja. Iz spominov na Pavla Kernjaka je med drugimi pripovedoval tudi Andrej Kokot, ki je z njim preživel »mного prijetnih ur«.

Tajnik SPZ Janko Malle (v sredini) z gosti: (od leve) Joško Kovačič, Tonči Schlapper, Miha Einspieler, Andrej Kokot, Samo Vremšak in Bogdan Pogačnik

ponavljal »Mojcej, oh Mojcej, vzemə mone.« Tudi za Pavla Kernjaka, ki je bil na koncertu v Hodišah navzoč, je nastop Logovaščanov bil veliko presečenje, saj ni vedel, da bodo zapeli njegovo novo pesem »Mojcej.« Kasneje je »Mojcej« s Slovenskim oktetom prerajala vseh pet kontinentov in povsod osvajala in navduševala ljubitelje slovenske pesmi. (O tem bi gotovo lahko več povedal Bogdan Pogačnik, ki je bil med organizatorji oktetovih turnej po svetu) gotovo tudi, kako je Božo Grošel postal Mister »Mojcej« in vedno znova moral ponavljati to čudovito snubaško pesem.

Moje službovanje pri SPZ se je v glavnem odvijalo na terenu. Tedaj še ni bilo toliko komunikacijskih možnosti kot jih imamo danes. Vse se je odvijalo na osnovi osebnih stikov, ki so bili možni le ob večerih, večinoma ob sobotah ali nedeljah. Zborovsko petje je bila najmočnejša oblika naše kultur-

čalo tako, da se Pavle s Šoršem ni več hotel voziti. Tako sem Kernjaka na vaje včasih vozil tudi jaz. Seveda sem upošteval njegove želje. Hvalil me je, da vozim veliko bolj previdno kot Šorš, kar je bilo tudi meni zelo všeč. Pri vajah sem bil vedno zraven in opazoval, kako iz oranja ledine pride do ubrano zapete pesmi.

Tudi v tem pogledu je bil Pavle svojevrsten. Če je pevka ali pevec na vajah mahnil mimo, so Pavletu včasih popustili živci. Toda pevci so ga poznali in mu niso zamerili, če jih je kdaj ozmerjal, saj ni misli tako hudo, kot so se slišali njegovi občasni izbruhi. Včasih mi je Pavle med vožnjo domov, kot da se mi opravičuje, dejal, da se ne more vedno obvladati, da mora jeza iz njega, potem pa je vse spet dobro.

Zaradi tega imam Kernjaka v spominu kot vedrega, za šalo dovetnega človeka. Pavle ni bil, kot se reče, političen človek. Večkrat pa se je razburjal

prikaz, ki je ob 70-letnici SPZ našel svoj višek, ko je v mestnem gledališču v Celovcu sodelovalo blizu tisoč pevk in pevcev.

Koroška narodna in z njo tudi Kernjakova pesem, je bila glavna izpoved in demonstracija povezanosti koroških Slovencev z matičnim narodom. Ti so se odvijali v obliki številnih gostovanj v Sloveniji in drugih republikah takratne Jugoslavije. Med legendarne pevske nastope so sodila redna ciklična gostovanja v Mariboru oz. na Štajerskem. Višek teh gostovanj pa je bila turneja v Beograd, Zagreb in Ljubljano. Poleg kulturno političnega uspeha je vsaka turneja za udeležence bila tudi nepozabno družabno doživetje.

Pavle Kernjak se ni dosti menil za govore politikov. Brez zadržkov je večkrat bolj v šali kot zares rekel, »al te kna bo kmavə vherov marnavata, bomo morlə uštelit ha, al kar bojo pa pevcə vkul popadalə.« S tem je izrazil svojo nejevoljo nad govorniki, ki se niso ozirali na pevce, ki so med govorom morali stati na odru in čakati na nastop.

Ko smo se na turneji po Jugoslaviji ustavili v Zagrebu, kjer smo prenočili v študentskem domu, sem pogrešal moj električni brivski aparat. Spraševal sem, če je kdo videl moj »filishave?«. Takoj se je oglašil Kernjak in rekel: »Kapa iščaš, filišeš səm ja jes!« Čeprav meni v tistem trenutku ni bilo do smeha, smo se kasneje na račun »filišefa« vedno spet nasmejali.

Pavle ni bil tako imenovani ukazujoči »šef«, če mu nekaj ni bilo všeč, se je hudomušno nasmejal, naredil pa po svoje. Doživel sem ga tudi na snemanju za slovenski oddelek pri celovškem radiu. Mira Pehani, tedaj odgovorna urednica za glasbo, je bila pri snemanjih zborov se-

ŠENTILJ

Ljubezen mora biti zraven

Že mesece pred odkritjem spominske plošče in spominsko prireditvijo o življenju in delu zborovodje, skladatelja, prirejevalca ljudskih pesmi in organista Pavla Kernjaka, ki sta bili 18. septembra v Šentilju, so se vrstili koncerti v počastitev 100-letnice njegovega rojstva.

Konec meseca februarja je bil prvi del osrednjega koncerta Krščanske kulturne zveze v Celovcu namenjen Pavlu Kernjaku. V juniju je MePZ Rož priredil koncert v kulturnem domu v Šentjakobu, v juliju pa je z večerom Kernjakovih ljubezenskih pesmi blestel moški pevski zbor Trta iz Žitare vasi. Moški zbor Vaščani pojo pa je 7. avgusta pri Košarju na Gori izvedel Festival Kernjakovih pesmi, prav tako pa so z njegovimi pesmimi gostovali v Mariboru. Tudi letošnji osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze bo namenjen temu jubileju.

Osrednja prireditev je bila v soboto, 18. septembra, ko je Slovenska prosvetna zveza v dvorani pod farno cerkvijo v Šentilju pripravila spominsko prireditev o Kernjakovem življenju in delu, skupaj s Cerkvenskimi pevci Šentilj in Krščansko kulturno zvezo pa so organizirali odkritje spominske plošče ob 100-letnici njegovega rojstva, čemur sta v farni cerkvi sledila maša in koncert.

Na spominski prireditvi, ki so se je med drugimi udeležili člani Kernjakove družine, veleposlanik Republike Slovenije na Dunaju, gospod Ivo Vajgl, in politični ter kulturni predstavniki Slovencev na Koroškem, je najprej spregovoril tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle, ki je posebej poudaril

znano Kernjakovo izjavo, da poje za vse in s tem poudaril, da se v kulturnem življenju ljudi ne sme razločevati glede na njihovo drugačno miselnost.

Najprej je svoje spomine na dvajsetletno delovno sodelovanje s Kernjakom, ki je bil centralni zborovodja SPZ, ozi-

godovino njenega nastanka, razkril Kernjakovo razmišljanje o umetnosti, predvsem pa se je veliko ukvarjal z njegovim čustvenim svetom, saj Kernjak v svojih pesmih razkriva svoja najbolj intimna čustva, posebej še ljubezen v vsej njeni izpovedni globini.

je za vse«, ki je izšla na Koroškem kot knjižni dar pri založbi Drava. Pogačnik je pripovedoval, da se je Kernjak dobro zavedal, da so ljudje povsod po svetu dobro sprejemali njegove pesmi. Prav po zaslugi Slovenskega okteta so njegove pesmi slišale tudi mnoge predsedniške in kronane glave.

Prav tako je dolga leta s Kernjakom sodeloval uslužbenec in odbornik Slovenske prosvetne zveze Tonči Schlapper, ki je predvsem poudaril, da je bil, ko je sodeloval z njim, veliko premlad, da bi povsem doumel, s kom hodi ta del svoje življenjske poti.

razvil v glasbenika. Ob odkritju Kernjakove spominske plošče pred staro cerkvijo v Šentilju so spregovorili Werner Marinell, župan občine Vrba, dr. Janko Zerzer, predsednik Krščanske kulturne zveze, ki je orisal Kernjakovo življenjsko pot in Božo Hartmann, podpredsednik Slovenske prosvetne zveze, ki je še enkrat poudaril tisto, kar ohranja živ spomin na Pavla Kernjaka ne le kot glasbenika, temveč predvsem kot človeka. Na njegovo sposobnost premaganja vseh oblik ozkosti in zapiranja v lastne kroge ter tega, da o širini duha ni le govoril, temveč jo je predvsem živel.

Zvečer je bil v farni cerkvi v Šentilju še koncert, na kate-

Katja Kernjak in Maks Sima odkrivata spominsko ploščo

vil pesnik in pisatelj Andrej Kokot, nekdanji tajnik Slovenske prosvetne zveze.

Po »pesniku, ki je v sebi pustil zoreti spomin« na Pavla Kernjaka, ki ga je označil za »samoniklo osebnost slovenske kulture«, je spregovoril profesor na Slovenski gimnaziji v Celovcu, Joško Kovačič, ki je svoj prispevek pripravil s pomočjo arhivskega gradiva, osebnih pisem, ki jih je Kernjak pisal Šimeju Martinjaku v Šentjakob, in seveda spominov ter zvočnega zapisa razgovorov s Kernjakom samim. S pomočjo vsega tega gradiva je marsikateri vsem znani pesmi zapisal

Profesor Samo Vremšak, skladatelj iz Ljubljane, se je srečal s Kernjakom leta 1960, ko je bil s kamniškimi pevskimi zborom Lira na gostovanju na Koroškem. V svojem strokovnem prispevku je predstavil način Kernjakovega glasbenega ustvarjanja.

O svojem doživljanju Kernjaka je spregovoril tudi Bogdan Pogačnik, dolgoletni organizator turnej in koncertov Slovenskega okteta, ki so ponesli ne le slovensko, temveč predvsem koroško, in to Kernjakovo pesem po vsem svetu. Leta 1985 je Pogačnik o Kernjaku napisal knjigo z naslovom »Pel

Slovenski oktet, ki je Kernjakove pesmi ponesel tudi med predsednike in kralje

Kot zadnji je o svojih spominih na Kernjaka spregovoril Miha Einspieler, kmet iz Zgornje Vesce, ki je dolga leta pel v zboru, ki ga je vodil Kernjak. V svojem prispevku je predvsem poudaril trde pogoje, pod katerimi se je Kernjak kot samouk

rem so zapeli Slovenski oktet, Moški vokalni ansambel Pavle Kernjak iz Maribora, Vaščani pojo, duo Pavle in Albert ter Cerkvenski pevci iz Šentilja.

Irena Destovnik

ŠENTPRIMOŽ

Naj živi mirovna konferenca!

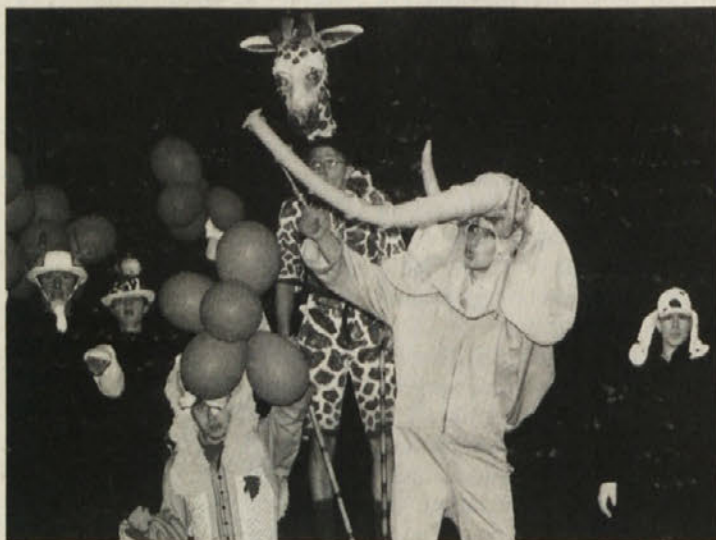
Ideja o musiclu za otroke se je rodila pred dobrim letom na Slovenski prosvetni zvezi. Čeprav prav letos praznujemo že 100-letnico rojstva nemškega pisatelja Ericha Kästnerja, je zgodba, ki jo pripoveduje v svoji knjigi z naslovom »Konferenca živali«, vsak dan aktualnejša. V njegovi zgodbi in v musiclu z istim naslovom, za katerega je libreto napisal slovenski pesnik Boris A. Novak, se vse srečno izteče. Vsakdanjost pa na žalost kaže, da odrasli ne berejo otroških knjig.

Boris A. Novak je število živali, ki se odločijo enkrat za vselej narediti svet prijazen otrokom, skrčil na pet, kot povezovalno figuro pa je vnesel papigo, ki komentira in naznanja dogodke. Kot je povedal režiser Miran Herzog iz Ljubljane, je bilo to nujno, in sicer zaradi izjemno velikega števila živali, ki nastopajo v knjigi. Tako v musiclu srečamo koze, miške, golobe, zebre, kure, race in druge živali, brez katerih glavni junaki, lev, žirafa, beli medved, slon in miška mirovne konference ne bi mogli izpeljati.

Vendar pa je gledališki oder

manjši od živalskega nebotičnika, v katerem so sestankovale živali, in zato se je režiser Miran Herzog odločil na oder poleg običajnega gledališča postavi

travoletne luči, ki zakrije v črno oblečene animatorje in osvetli vse fluorescenčne barve, bodo na odru zaplesali golobi, pa molji, drobne miške, koze ...

Prizor z vaj

viti še tako imenovano črno gledališče ter z njegovo pomočjo vključiti čim več živalskih pomagačev. S pomočjo ul-

da se za njimi skriva samo pet animatorjev, in sicer Willi Ošina, Samo Lampichler, Gitka Sadjak-Opetnik, Rudi Kont-

schitsch in Marija Oraže, bo kar težko verjeti. Tako zakriti se bodo neprenehoma spreminjali iz živali v ljudi in obratno.

Ljudi na odru pravzaprav ne boste videli. Režiser je, da bi poudaril človeško neumnost in agresivnost, namesto njih uporabil lutke, ki se s pomočjo animatorja po odru premikajo na bunraku vozičkah. To je japonska tehnika, pri kateri imajo lutke animirano glavo in telo, po odru pa se pomikajo z nogami animatorja.

V musiclu sta najpomembnejša glasba in petje, prav tako pomembni pa so ples, govor, scena, kostumi, luč in seveda ton. Prav ta raznolikost pa je tisto, kar navdušuje Gabriela Lipuša, avtorja glasbe, saj je to že njegov četrti musical in le eden je bil namenjen odraslim. Vlogo dolgovrate žirafe je zaupal Danilu Katzu, zlatolasi lev je Erhard Ošina, drobna miška je Marija Oraže, v vlogi papige vrešči Magda Kropiunig, deboloriti slon pa je kar Lipuš sam.

Za likovno podobo in izvedbo je poskrbela Eka Vogeltnik. Kot svetovalec govora je z igralci delal Polde Bibič. Gibanje pa je z njimi vadila Mira Mijačević s Ptuja, za ozvočenje in luč pa je odgovoren Wolfgang Lehner.

Tako za Mirana Herzoga kot Eko Vogeltnik je to prva delovna izkušnja na Koroškem. Oba sta izjemno presenečena nad tako visoko glasbeno izobraženostjo igralcev in njihovo izjemno pripravljenostjo za delo kljub fizično in pevsko naporni predstavi. To pa ni pohvala le za simpatično, skoraj amatersko igralsko ekipo, temveč tudi za vse tiste, ki s koroškimi otroci že od malih nog delajo v različnih otroških, glasbenih in igralskih skupinah. Kar je za koroški prostor postalo že samoumevno, takoj opazijo tisti, ki delajo z mnogo bolj ozko usposobljenimi poklicnimi igralci v prostoru, kjer ima kulturno delovanje povsem drugačen pomen.

Pridite in zapojte skupaj z živalmi: »Naj živi mirovna konferenca!«

Irena Destovnik

»Z jezikom lahko ustvarjaš prostore in resničnosti, ki niso vsakdanje; in to je nekaj zanimivega, verjetno pa tudi nekaj nevarnega, ker se iz resničnosti morda razvije v kak sanjski svet, ali v drug svet, kjer prevladuje tišina.«

Gustav Januš, 14. februarja 1995

Nevsakdanjost je tudi ena izmed značilnosti umetnika Gustava Januša, saj je med redkimi ustvarjalci v Avstriji in v slovenskem kulturnem in jezikovnem prostoru, ki se enakovredno posveča dvema umetniškima panogama: slikarstvu in literaturi. Prav zato so Januša poleg Atterseeja, Hausmanna, Hrdlicke, Kafke, Kubina, Nitscha, Rühma, Schieleja, Schönberga, Trakla in drugih sprejeli v razstavo »Die andere Seite« (Druga stran, Dunaj 1996) o pomembnih avstrijskih umetnikih v tem stoletju, ki so se posvetili oz. se posvečajo ne samo eni umetniški panogi in s tem prekoračujejo ali kar odstranjujejo ustaljene razmejitve med posameznimi umetniškimi zvrstmi.

S slikarstvom je Gustav Januš začel že v šoli, prvi pesniški poskusi pa po lastnih izjavah nekako sovpadajo z ustanovitvijo koroške slovenske literarne revije mladje leta 1960. V začetku je Januš pisal folkloristično liriko z metaforičnimi prvini, ki je kaj kmalu dobila zdaj satirične zdaj ironične, dnevno- in socialnopolitične poudarke. Zgled mu je bil tedaj

ŠENTJANŽ / K & K

Gustav Januš in svet kot možnost

19. 9. 1999. – Datum se zdi sam po sebi nekam magičen, posebni poudarek pa mu je dal literarno-glasbeni večer v šentjanškem k & k centru, kjer so počastili umetnika – pesnika in slikarja – Gustava Januša, ki se je rodil pred 60-imi leti.

Gustav Januš

francoski pisatelj Jaques Prévert (1900–1977), ki je zaslovel s preprostimi, satiričnimi in smešnimi verzi, ki so izražali avtorjevo ljubezen do stvari iz vsakdanjika in anarhično veselje do življenja. Toda leta 1981

Janušu ni več zadostovalo, da se je občinstvo na branjih smejalo ob njegovih pesmih. Sumljiv mu je bil tudi uspeh, ki se je obetal, in krenil je na drugo pot, ki je zanj vse do danes značilna: preprosta, jasna, sko-

raj prozna, toda abstraktna lirika, ki sicer izhaja iz predmetnega, racionalnega ali čustvenega sveta vsakdanjika in iz narave, vendar znane stvari pokaže v neobičajnih, presenetljivih kombinacijah.

Podobno se je razvilo tudi Janušovo slikarstvo, ki je bilo spočetka oprijemljivo, preprosto, nekam naivno, in se je potem spreminjalo v abstraktno, interpretativno smer s skoraj nešteti različnimi sorodnih motivov.

Slikarstvo in lirika se pri Janušu do danes dopolnjujeta in prepletata, sta dve plasti ene medalje: upodabljanje utrinkov iz nekega drugega, neznanega sveta, ki ni oprijemljiv, ki je neviden, nedorečen. In vendar, Januš ne beži v tisti svet, ki ga oblikuje kot možnost drugega ali drugačnega bivanja. Tudi noče živeti brez ideologije, »ampak v prostoru, kjer je možno in dovoljeno kultivirano sožitje različnih ideologij in nazorov«. In to raznolikost možnosti življenja izraža tudi njegovo umetniško snovanje.

Čeprav to mogoče ostaja na prvi pogled prikrito, ima Janušovo umetniško delo na sebi tudi nekaj pedagoškega: Tako kot se je učitelj Gustav Januš prizadeval, da vzgaja otroke k tolerantnosti do najrazličnejših oblik, tako je tudi opazovalec ali bralec, ki se sooča z Janušev-

vimi neobičajnimi, abstraktnimi bodisi likovnimi bodisi pesniškimi deli, po svoje vpleten v igro vzgajanja k strpnosti.

Svoja likovna dela je Januš doslej predstavil na več kot 40 samostojnih in okoli 30 skupinskih razstavah. Od leta 1978 naprej mu je izšlo devet pesniških zbirk, slovenskih, nemških (v prevodu Petra Handkeja) in večjezičnih, in še prevod v češčino. Poleg tega je zastopan v vrsti antologij sodobne slovenske in avstrijske lirike. Pravkar pa je v Mohorjevi založbi izšla njegova deseta zbirka »Metulj – Schmetterling – La Farfalla – The Butterfly«, izbor iz njegove zgodnje poezije.

Slavnostni večer v Šentjanžu je dal nekaj pogleda v Janušovo plodno ustvarjanje. Na čast umetniku se je zbrala vrsta gratulantov, med drugimi veleposlanik republike Slovenije Ivo Vajgl, kulturniki, založniki, kolegi in prijatelji. Horst Ogris je povezoval večerni spored, ki so ga glasbeno sooblikovali Kristijan Filipič, Janez Gregorič in Tone Boschitz, o umetniškem delu slavljena pa je spregovoril Fabjan Hafner.

A. L.

Navedki in podatki so iz knjige k razstavi: Die andere Seite. Innsbruck: Haymon-Verlag, 1996, str. 154–161.

ROŽEK / GALERIJA ŠIKORONJA

Podobe teles

Platna avstrijskega slikarja Wolfganga Walkensteinerja, ki se je pred petdesetimi leti rodil v Celovcu in že več kot polovico življenja živi in dela na Dunaju, so hkrati na ogled kar na treh lokacijah, in sicer v Beljaku, Celovcu in Rožeku. Kot je na otvoritvi v Galeriji Šikoronja povedala mag. Christine Muttonen, občinska svetnica mesta Beljaka, je za Koroško pomembno tudi medsebojno kulturno povezovanje različnih krajev.

Platna, ki jih je Wolfgang Walkensteiner razstavil v Galeriji Freihausgasse v Beljaku, je poimenoval s skupnim imenom »Scham, Verführung und Bestrafung / Sram, zapeljevanje in kaznovanje«, v Künstlerhaus v Celovcu pa je razstavil sliko s protivno tematiko z naslovom »Srebrenica 1995«.

V Galeriji Šikoronja razstavljena platna nosijo skupen naslov »Malerei / Slikarstvo«, na njih so upodobljena tako necelovita kot celovita človeška telesa. Vendar pa je ponovno dosežena celovitost zgolj utvara posameznika, ki se ne zaveda, da je identiteta sodobnega človeka oblikovana kot posledica delovanja zakritih, lahko bi jim rekli kar blago, mehko delu-

jočih ideologij. Ta blagost je na slikah upodobljena z nežnimi, pastelnimi toni, ki odvrtačo pozornost od agresivne rdeče barve. Če je v Künstlerhaus v Celovcu razstavil sliko, na kateri upodablja grozote vojne, kjer gre za direktno nasilje nad človeškimi telesi, pa nas s slikami v Rožeku opozarja, da zmore imeti zakrita ideologija (zdravja, lepote, moči), prav zaradi svoje netransparentnosti nad našimi telesi še mnogo večjo moč.

Walkensteiner, ki je leta 1973 diplomiral iz slikarstva na dunajski Akademiji za upodabljanje umetnosti, kjer je študiral pri profesorju Maxu Weilerju, je tako samostojno kot skupinsko razstavil v številnih avstrijskih mestih, leta 1976 pa tudi v ljubljanski Mestni galeriji, ko se je kot član Umetniškega društva za Koroško udeležil Intarta, mednarodne potujoče bienalne razstave, ki je vsako drugo leto povezala umetnike Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine.

Razstavo v Galeriji Šikoronja v Rožeku si lahko ogledate do 17. oktobra.

Irena Destovnik

Gostiteljica Maria Šikoronja, beljaška občinska svetnica Christine Muttonen in umetnik Wolfgang Walkensteiner

DUNAJ

Tujci in »mi«

Založba Drava in zvezno ministrstvo za znanost in promet kot izdajatelj sta na Dunaju predstavila publikacijo »abgrenzen – ausgrenzen – aufnehmen«, ki je posvečena problematiki sovražstva do tujcev v Avstriji in drugod. Presentacija, ki so jo priredili v avli novega univerzitetnega kampusa in jo je odprl minister Caspar Einem, je bila s predvajanjem filma na temo in okroglo mizo tudi informativnega značaja, kar že priča o namenu knjige. Gre za prvega od treh zvezkov, ki jih bo mini-

strstvo izdalo do konca leta v okviru obsežnega raziskovalnega težišča o sovražstvu do tujcev, ki ga je leta 1993 pobudil takratni minister Erhard Busek. V knjižni vrsti bodo objavljeni rezultati vseh 30 raziskovalnih projektov, ki jih je podprlo ministrstvo v zadnjih petih letih. Cilj teh publikacij je med drugim razvijanje relevantnih političnih strategij zoper sovražstvo do tujcev.

»abgrenzen – ausgrenzen – aufnehmen«. Empirische Befunde zu Fremdenfeindlichkeit und Integration. Klagenfurt / Celovec: Drava, 1999, 256 str.

CELOVEC

Himna na radiu Agora

Da Avstrija ni le dežela mozartovih kroglic, lipincev, dunajskih Sängerknabov in Straussovih valčkov, temveč tudi država, kjer živijo Slovaki, Čehi, Madžari, Romi, gradiščanski Hrvati in koroški Slovenci z bogato kulturno zgodovino, na to opozarja najnovejša ideja Zelenih. Avstrijsko državno himno so posodobili v tem smislu, da sta po dve vrstici v jeziku, ki jih govorijo manjšine. Za slovenski prevod vrstic je

poskrbel Feliks J. Bister, zapel pa jih je Gabriel Lipuš. Himna, ki jo boste slišali na radio Agora, pa se glasi takole:

Land der Berge, Land am Strome, prosto, verno, glej, hodimo, upa polni, delavni. Domovino veľkáč synu, krásy, vloh a slavnáč činu. Vielgerühmtes Österreich, vielgerühmtes Österreich.

Hegyek országa, folyamok országa. Zemlja laptov, zemlja crikav, upa polni delavni. Amaro them bare arengo, nadarena si lipotina. Vielgeliebtes Österreich, vielgeliebtes Österreich.

Prisluhnite, vsak dan ob 10. in 20. uri.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 23. 9.

ŠENTJANZ V ROŽU, k & k –
Luwig Boltzmann-Institut,
Slovenski znanstveni inštitut
16.00 100 let narodnostnega pro-
grama v Brnu. Nadaljevanje:
24. 9., od 10.–17. ure

PETEK, 24. 9.

BOROVlje, Grad Borovlje –
Mestna občina Borovlje
17.00 111 let knjigarna Borovlje –
1 leto mestna knjigarna
ŠENTJAKOB V ROŽU, v farovžu –
SPD Rož in SPZ
19.30 Ponovitev gledališke predstave
»Gospodar muh«. Rezervacija
kart: Posojilnica-Bank Šent-
jakob, tel.: 04253/314

SOBOTA, 25. 9.

TINJE, v domu – Sodalitas
09.00 Slikanje akvarelov. Traja do
26. septembra 1999, do 18.
ure; voditelj: DI Andrej Dolinar
CELOVEC, Napoleonstadl –
Slovenska sekcija KPÖ
20.00 Večer s Triom Ira Roma, Alfredom
Hrdlicko, Walterjem Baierjem
ŠENTKANDOLF, pri Pušniku –
SPD Gorjanci
20.00 Veselica Goranjcev
ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – SPZ
20.00 Premiera »Konferenca živali«

NEDELJA, 26. 9.

ŠENTJANŽ, k & k – k & k
10.30 »Gospod Mimo in gospodična
Tapata«; pantomima za otroke
ŠENTJAKOB, Farna dvorana –
Društvo upokojencev Šentjakob
14.00 Kulturna prireditev z družabnim
srečanjem. Nastopajo: Šmihel-
ski puabi, Francka Mlekuš –
štajerska harmonika

PONEDELJEK, 27. 9.

TINJE, v domu – Sodalitas
18.30 Seminar za žene: Kako postati
samozavestna. Voditeljica:
Christa Kuscher
CELOVEC, Dvorana BKS;
St. Veiter Ring 4 – Arbos
20.00 Grönländischer Maskentanz

TOREK, 28. 9.

CELOVEC, Mladinski dom – SPZ
20.00 Musical »Konferenca živali«
CELOVEC, Dvorana BKS; St.
Veiter Ring 4 – Arbos
20.00 Grönländischer Maskentanz
NOVA GORICA, Hotel Casino Perla
22.30 Koncert kubanske pevke Maria
del Carmen ob spremljavi sku-
pine »Y su son cubano«

SREDA, 29. 9.

CELOVEC, Dvorana BKS;
St. Veiter Ring 4 – Arbos
20.00 Grönländischer Maskentanz

ČETRTEK, 30. 9.

CELOVEC, Napoleonstadl – Arbos
20.00 Premiera »Earth and the great
weather« (John Luther Adams)

PETEK, 1. 10.

CELOVEC, Musilova hiša,
Bahnhofstraße 5 – Arbos
20.00 »Earth and the great weather«
– Pogovorni koncert s. kompo-
nistom John Luther Adams
CELOVEC, Celovška stolnica –
KKZ, MePZ »J. Petelin Gallus«
20.00 Psalmska kantata Žena – mati

VIDETI / SLIŠATI

100 let brnskega narodnostnega programa avstrijske socialdemokracije

V iztekajočem stoletju je srednjeevropski prostor ponovno soočen z istimi problemi, zaradi katerih je državna ureditev pred sto leti razpadla: pošast nacionalizma ponovno dviga glavo in je ni premagala – kakor dokazuje zgodovina – ne Wilsonov narodnostnopravno načelo, ne bolševizem in že sploh ne fašizem ali nacionalsocializem. Kakor ob koncu preteklega stoletja smo zopet priče propada večnarodnih držav in renesanse nacionalističnih stremeljenj, ki so jih mnogi že pripisali gnojišču zgodovine.

Na simpoziju v k & k centru bodo zato priznani zgodovinarji razpravljali o »Brnskem narodnem programu«, ki bi lahko bil merodajen za demokratično razrešitev takratnega narodnostnega vprašanja.

Kraj in čas: k & k center v Šentjanžu, 23. 9. ob 16. uri in 24. 9. ob 10. uri

Zveza bralnih značk Slovenije, SPZ, Slovenska študijska knjižnica in Mladinski dom

Jesensko predavanje na temo »Motivacija za branje«

Predavali bodo:
doc. dr. Igor Saksida
Tilka Jamnik
Jože Zupan

Datum: sobota, 2. oktobra 1999
Čas: od 9. do 12. ure
Kraj: Mladinski dom

Prisrčno vabljeni!

SPD »Radiše«

vabi na:

Dvodnevni društveni izlet v vinorodne kraje

od sobote, 9. vinotoka, z odhodom ob 6. uri z Radiš do nedelje, 10. vinotoka, s prihodom ob 22. uri vas na izletu v Ljutomer in okolico čakajo trgatve, prešanje in pokušnja vin, pogoštitve, razni ogledi in zabava.

Cena: 800.–
Prijave sprejemata
A. Lampichler in T. Ogris.

Srečanje pregnancev

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo v nedeljo, dne 26. septembra 1999, s pričetkom ob 14.30 uri, imela svoj redni občni zbor pri Ogrisu/Miklavžu v Bilčovsu.

Občni zbor bo povezan s tradicionalnim družabnim srečanjem. V uvodnem kulturnem sporedu bodo sodelovali pevski zbor »VAŠČANI POJO« ter članice in člani domačega SPD »Bilka«.

Bivši pregnanci prisrčno vabljeni, da se srečanja udeležijo s svojimi družinami, prijatelji in znanci.

Zveza slovenskih izseljencev

Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora vabi na enodnevni izlet 26. 10. v deželo Štajersko.

Na programu je v Mariboru ogled muzeja NOB, na Pohorju se bomo podali na kraj, kjer je padel Pohorski bataljon. Sledil bo ogled najbolj urejenega kraja Slovenije, Slovenske Konjice, kjer nam bodo postregli s kosilom in dobro kapljico. Možnost nakupa vina (kante vzemite s seboj).

Odhodi: Celovec ob 7.30, Dobrla vas ob 8.00 in Pliberk ob 8.30.

Cena je 350.–

PRAZNUJEJO! Barbara Hirm z Apač – 82. rojstni dan; Zoran Žagar iz Ilovja – 75. rojstni dan; Nežka Sadjak iz Rinkol – rojstni dan; Franc Wutti z Ločila – 76. rojstni dan; Hildegard Fister iz Srej pri Škocjanu – rojstni dan; Angela Sedlšek iz Dolinčič – rojstni dan; Terezija Pachtev iz Pliberka – rojstni dan; Raimund Greiner iz Podroja – rojstni dan; Marija Vezočnik iz Nonče vasi – rojstni dan; Lipej Kolenik iz Čirkovč – rojstni dan; Miha Lubas iz Vogrč – rojstni dan; Angela Mlinar z Blata – rojstni dan; Justa Koletnik iz Čirkovč – rojstni dan; Herman Germ iz Nonče vasi – 68. rojstni dan; Kristijan Ojster iz Železne Kaple – 19. rojstni dan; Marica Koren iz Šentjakoba – rojstni dan; Miha Kogoj z Lobnika – 65. rojstni dan; Mili Kavčič in Urši Keischnigg iz društva upokojencev Šentjakob – rojstna dneva; Marija Jerlih z Lobnika – 84. rojstni dan; Miha Logar iz Pribla vasi – rojstni dan; Hanzej Kežar s Horc – rojstni dan; Terezija Picej iz Žamanj – rojstni dan; Justa Sadnikar iz Nagelč – rojstni dan; Mili Dovjak s Šajde – dvojni praznik; Folti Wuzella z Reke pri Šentjakobu – 60. rojstni dan, Lizka Paulitsch iz Male

SLOVENSKI VESTNIK
čestita!

vasi – rojstni dan; Justa Brumnik z Obirskega – rojstni dan; Matevž Wieser iz Celovca – rojstni dan; dr. Teodor Domej iz Golovice – okroglo obletnico; Melita Reichmann z Moščenice – rojstni dan; Emil Muri s Čežave pri Kotmari vasi – rojstni dan; Justina Hribernik z Blata pri Galiciji – rojstni dan; Martina Berchtold-Ogris iz Bilčovca – rojstni dan; Olga Messner iz Celovca – rojstni dan; Folti Pavlič s Hodiš – rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

Četrtek, 23. 9. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 24. 9. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 25. 9. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 26. 9. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (mag. P. Zunder) 18.00 Glasbena mavrica

Ponedeljek, 27. 9. ■ 18.10 Kratki stik

Torek, 28. 9. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 29. 9. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 26. 9. ■ 13.30 ORF 2 • Državnozborske volitve '99 • Kljub ostrejšemu vetru: Dve mavrici na nebu večjezične predšolske in šolske vzgoje • Gustav Januš – 60-letnik • »Konferenca živali« glasbeno gledališki projekt SPZ • Druga postaja super-trim-sedmerboja: Zahomc • Kaj takega: Sadili so jo sami, pobirala pa jo je množica ...

Ponedeljek, 27. 9. ■ 3.30 ORF 2 – Ponovitev) 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Domače viže in zborovska glasba 8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni 16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 26. 9. ■ 8.00 Otroški vrtljak 8.30 A capella 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 24. 9. ■ 10.00 Kalejdoskop: Topel veter za Koroško 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Kultura: Konferenca živali 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Po Koroškem (pon.)

SOBOTA, 25. 9. ■ 10.00 Simpozij v Osjah: Umetnost in demokracija – predavanje Thomasa Zaunschirma 11.30 Campus: Akademija v Brežah 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die Welt ein Dorf 18.00 100 decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru (pon.) 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta

NEDELJA, 26. 9. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Antonio Fian 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Svetovna premiera Uri Caine & Don Byron 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe Adria: Gluhi na Koroškem pred volitvami 20.00 Sunday Loops: Topel veter za Koroško 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 27. 9. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe Adria: Gluhi na Koroškem pred volitvami (pon.) 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Die Welt ein Dorf (pon.) 23.00 Šoja & Elster 24.00 Simpozij v Osjah: Umetnost in demokracija – predavanje Thomasa Zaunschirma (pon.)

TOREK, 28. 9. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru: Terezija Stoitsits 14.30 Nachtfalter 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Noche Latina 21.00 Campus 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 29. 9. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem: Simpozij Paul Kernjak 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Stay Tuned 20.00 Ruff Radio 22.00 Madforce 24.00 Special: Welturaufführung Uri Caine & Don Byron (pon.)

ČETRTEK, 30. 9. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glasba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Internet Freak Show 1.00 Soundtrack

CELOVEC

4. kongres o oskrbi bolnih

Od 16. do 17. 9. je na celovški univerzi potekal kongres o negi bolnih ljudi pod naslovom: »Zdravje, nega in psihologija«. Organizirala ga je univerza v Celovcu (Abteilung für psychologische Grundlagenforschung), oddelek za zdravstvo pri koroški deželni vladi in »Kärntner Landeskrankenanstaltenbetriebsgesellschaft«. 100 referentov iz Avstrije, Nemčije in Slovenije je v dveh dneh predavalo o praksi in tudi o raziskovanju nege. Nad 300 udeleženk in udeležencev z različnih področij zdravstva se je sešlo v Celovcu.

Kot sta v pogovoru s Slovenskim vestnikom dejala organizatorja dr. Herbert Janig in Annemarie Müller, se nahaja področje nege oziroma oskrbe v fazi preloma. Doslej se znanost z nego bolnikov ni prav

nič ubadala. Krajšanje financ na področju zdravstva in s tem povezana zahteva po večji učinkovitosti bolnic je prispevala svoje, da so se znanstveniki lotili področja nege, saj se negi lahko le tedaj namenja primerno veliko denarja, če se uspehi oziroma smiselnost nege lahko meri v številkah.

Še pred leti so zdravniki nekoliko posmehljivo gledali na to alternativno možnost zdravljenja, ki pri procesu zdravljenja upošteva človeka z vsemi njegovimi težavami oziroma psihološkimi problemi in v nasprotju z medicino ne vidi le bolezen kot obolenje, ki obstaja neodvisno od ostalega telesa, predvsem živčnega sistema. Nadaljnji, predvsem znanstveni razvoj nege pa je potreben tem bolj, ker medicina oziroma kirurgija v neverjetno hitrih presledkih pri-

deta do novih in boljših metod. Zato obstaja nevarnost, da med razvojem šolske medicine in nege pride do vedno večje razpoke, tako da nega, če se ne bo razvijala naprej, ne bo kos inovacijam kirurgije. Annemarie Müller je poudarila, da je nemara v vseh evropskih državah na višjih šolah oziroma univerzah možen študij, ki ljudi usposablja za nego bolnih, hkrati pa je možno tudi raziskovalno delo. Tudi demografski razvoj v zahodni Evropi – vedno več bo starih ljudi – sili odgovorne za zdravstveno politiko v to, da povečajo in izboljšajo kapacitete osebja, ki neguje bolnike.

Technikum Kärnten se že nekaj let prizadeva zato, da bi na višji strokovni šoli uvedli študij z nazivom »Menedžment za zdravljenje in nego«, ki bi na ta način tudi dvignil status tega poklica. Ob pomembnosti te panoge je ta zahteva več kot upravičena.

M. G

KOROŠKA

Oskar za smeti

Koroška gospodarska zbornica letos že tretjič razpisuje natečaj za podjetja, ki imajo najboljši sistem preprečevanja odpadkov. Vsa podjetja, ki so se v zadnjih letih trudila za zmanjšanje odpadkov, se lahko potegujejo za oskar. Od interesentov zahtevajo le nekaj podatkov o podjetju oziroma kratek opis ukrepov in potenciala zmanjšanja. Zadnji rok za prijavo je 15. oktober. Za podrobne informacije vam je na razpolago dipl. inž. Gerhard Genser od gospodarske zbornice.

Telefon 0463/ 58 68-220

Plaćan oglas

Elizabetinke imajo novo intenzivno

Bolnica Elizabetink, ki je tudi najstarejša v Celovcu, je pred kratkim dobila oddelek za intenzivno nego. S tem so sestre spet enkrat dokazale, da jim je nega in skrb za bolnike zelo pri srcu in to z najsdobnejšimi sredstvi. Gradnja oddelka, ki ima 300 m², je stala 24 mio šilingov.

Pred kratkim smo se na rožeškem pokopališču za vedno poslovili od Pepija Kanziana iz Rožeka. Neizprosna smrt ga je mnogo prezgodaj iztrgala iz naše srede, saj je bil star komaj 53 let.

Pokojni izhaja iz ugledne Kocjanove družine iz Rožeka. Njegov oče Maks je bil več let podžupan rožeške občine in velik ljubitelj planin in planinske kočice na Bleščeči, ki jo je pogostokrat obiskoval. Tudi Pepi je po

očetu podedoval ljubezen do planin. Več let je bil oskrbnik planinske kočice na Bleščeči in tudi prodoren nogometaš rožeškega nogometnega kluba. Vsi smo cenili njegov skromni značaj in ga imeli radi. Rad je pomagal kjerkoli je bila potreba in krepko je znal prijeti za delo. Po poklicu je bil odlični vodovodni klepar. Za življenjsko družico si je izbral Motazovo Hanijo iz Šentjakeba. Na razglednem hribčku nad Rožekom sta si z veliko

truda zgradila lep dom, in ko bi naj sedaj uživala sadove dela, se je pojavila zahrbtna bolezen. Dolgo se je boril proti njej, vendar ji je podlegel. V tem težkem času bolezen mu je z veliko ljubeznijo stregla žena Hani in mu tako lajšala trpljenje. Njegova smrt

ROŽEK

Mnogo prerano

nas je zelo prizadela. Mnogo prezgodaj je odšel od nas in nas pokopal v globoko žalost.

Ob odprtem grobu so se od pokojnega poslovili domači cerkveni pevci pod vodstvom Aleša Šusterja, predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec Hanzej Lesjak, nekdanji Pepijev učitelj dir. Filipitsch in domači župnik Tonček Zajec, ki je ob spremstvu duhovnih sobratov opravil pogrebni obred.

Dragega prijatelja Pepija bomo ohranili v častnem spominu. Žalujoci ženi in hčerki izrekamo iskreno sožalje.

Prijatelji planinci

NAMIZNI TENIS

NTK Bilčovs I hoče razred višje

Namiznoteniška ekipa NTK Bilčovs I si je ob začetku nove sezone postavila visok cilj: osvojitve naslova prvaka v 2. razredu sredina in s tem podvig v 1. razred. »Cilj je vsekakor urediti«, je optimistično menil vodja kluba Andrej Mohar in ob tem opozoril, da je moštvo

»zelo kvalitetno in tudi polno motivirano«. Temelj za podvig je ekipa položila že v prvi prvenstveni tekmi v ponedeljek, ko je prepričljivo dobila klubski derbi z drugo ekipo z 8 : 2. Točke za NTK Bilčovs I so osvojili Peter Pavček (3), Rupert Gasser (2), Sigi Quantschnig (2) in dvojica Gasser/Pavček, za NTK Bilčovs II pa sta točkovala Hanzi Gasser in Miha Hornböck. Cilj druge ekipe NTK Bilčovs je, da se obdrži v drugem razredu. I. L.

Plaćan oglas

Terezija Stoitsits,

zelena Hrvatica v parlamentu,

- borka za:
- odprto, demokratično in strpno družbo
 - za družbo jezikovne in kulturne raznolikosti
 - za človekove in manjšinske pravice

Podprite Zelene s svojim glasom, ker s tem pospešujete prizadevanja narodnih skupnosti in manjšin v parlamentu. Avstrija je prav zaradi njene kulturne raznolikosti nekaj posebnega. Stoletja skupnega razvoja ljudi različnih jezikov, kultur in verskih prepričanj so zaznamovali podobo države.

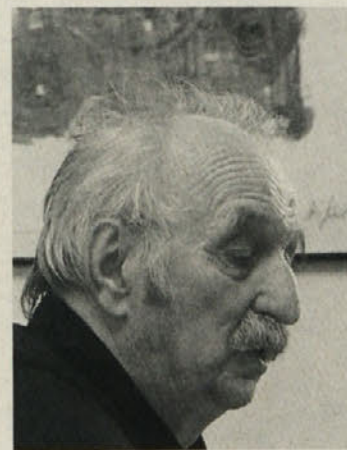
Zato si prizadevam za:

- sodobno zakonsko ureditev dvojezične otroške vzgoje
- izobraževalni sistem, ki forsira dvo- in večjezičnost kot šansa za prihodnost
- ureditev dvojezične topografije v smislu člena 7 avstrijske državne pogodbe

Terezija Stoitsits
kompetenca in angažma
Lista 5

DIE GRÜNEN
DIE ERFOLGREICHE OPPOSITION

Janko Messner p. d. Pokržnikov Luka

Ko je Michael Ausserwinkler obrnil hrbet esesovskemu Ulrichsbergu, sem vstopil v njegovo stranko, a ko so mu v zahvalo za ta njegov antinacionalizem lastni tovariši skočili v hrbet, sem se odločil podpirati mlade, protinacionalistične, idejno se obnavljajoče, samokritične člane KPÖ, ki imajo odprte oči, ušesa in srca za socialne stiske sodržavljanov.

Kandidat KPÖ '99

www.gruene.at

BREŠKO JEZERO

1. Super-trim-sedmerboj koroških vasi 1999: Železna Kapla prvi zmagovalec

Štiričlanska ekipa iz Železne Kaple v postavi Heinrich Nečemer, Katharina Pasterk, Andreas Vejniki in Sandra Truschner je dobila prvo tekmovalno mesto v okviru 1. Super-trim-sedmerboja južnokoroških vasi 1999 Slovenske športne zveze, ki praznuje letos svoj 50-letnico.

Športniki iz doline Bele so bili najboljši v štafetnem triatlonu (plavanje, kolesarjenje, tek) s štartom na Breškem jezeru in ciljem na nogometnem igrišču v Vidri vasi pri Pliberku. Skoraj 12 kilometrov dolgo progo je zmagovalna četverica opravila v rekordnem času 35 minut (!). Temelj za uspeh Kapelčanov je že v prvi disciplini, plavanju, položil Heinrich Nečemer, kolesarka Katharina Pasterk pa je z izredno vožnjo z Breškega jezera preko Šmihela in Pliberka do Nonče vasi prednost še povečala. Otroka Andreas Vejniki, ki je tekel 1500 metrov, in Sandra Truschner (500 metrov) sta suvereno ubranila prednost do cilja v Vidri vasi.

Na 2. mesto se je uvrstila prva ekipa iz Zahomca v postavi Ludvik Druml, Vroni Wallner, Lukas Wallner in Katja Schnabl. 3. mesto pa je osvojila ekipa iz Pliberka (Marko Buchwald, Michaela Lutnik, Martin Breitfuss, Rosemarie Hobel). 4. mesto je zasedla kombinirana ekipa iz Bilčovsa (Robert Hedenik / Hanzi Gasser, Maria Hedenik / Gusti Gasser, Dam-

jan Reichmann in Vanessa Gasser / Christina Gasser / Sara Ogris), 5. mesto pa je zasedla četverica iz Sel v postavi Roman Roblek, Martina Roblek, Christian Ogris, Silke Užnik.

Na prvem tekmovalnem danu je sodelovalo osem ekip (dve dodatni ekipi iz Pliberka ter dodatna

družabnim delom, pa je bil odgovoren predsednik ŠD Pliberk Silvo Kumer. Rezultat prvega tekmovalnega dneva pa je razglasil tajnik SŠZ Ivan Lukan.

Drugi tekmovalni dan v okviru 1. Super-trim-sedmerboja koroških vasi 1999 je na sporedu že prihodnjo soboto, 25. septem-

na cesti (20 kilometrov), ženske v mountainbikingu (3 kilometre), fanti in dekleta (do 6 let) pa v vožnji s trikolesi. Prireditelj drugega tekmovalnega dneva bo ŠD Zahomc na čelu s podpredsednikom Ludvikom Drumlom.

Skupno je na sporedu sedem tekmovalnih dni, po zadnjem

tekmovalnem dnevu 18. decembra v Selah pa bo za zmagovalca 1. Super-trim-sedmerboja južnokoroških vasi 1999 razglašena tista vas, katere ekipa je na vseh sedmih prireditvah zbrala največ točk.

1. Super-trim-sedmerboj južnokoroških vasi '99 je zamišljen kot športno rekreativna in družabna prireditev, ki naj bi prispevala k tesnejšim sodelovanjem športnih in kulturnih društev ter dvignila zavest za šport med koroškimi Slovenci.

Medialno 1. Super-trim-sedmerboj koroških vasi 1999 podpirajo vsi slovenski print- in elektronski mediji na Koroškem, 5-minutni prispevek pa bo po vsakem tekmovalnem odložitvenem dnevu oddajal slovenski spored ORF v nedeljskem televizijskem magazinu »Dober dan, Koroška«.

I. L.

Lestvica po 1. tekmovalnem danu:

1. Železna Kapla 15 točk; 2. Zahomc 10; 3. Pliberk 7; 4. Bilčovs 5; 5. Sele 4; 6. Radiše 0 točk

Naslednji tekmovalni termin in discipline:

Sobota, 25. septembra 1999, ob 13.00, na novi žiljski avtocestni dovoznici pri Zahomcu/Bistrici: kolesarska dirka – 20 km (moški), mountainbike – 3 km (ženske), tekma s trikolesi (otroci do 6 let)

LEVO: Zmagovalna ekipa iz Železne Kaple. DESNO: Sandra Truschner (bela majica) in Rosemarie Hobel (temna majica) v napetem dvoboju za zmago

ekipa iz Zahomca), za vzorno organizacijo in brezhiben potek prireditve, ki se je končala z

bra, s štartom ob 13.00 na novi žiljski avtocestni dovoznici. Moški se bodo pomerili v vožnji

Nogometni kotiček

Regionalna liga
Le smola ali že neumnost?

Tekma traja 90 minut. To pri SAKju velja predvsem za prve tri minute. Že v zadnji tekmi proti Linzu so gostje v prvih minutah povedli z 1 : 0. Tako je bilo tudi na nedeljski tekmi proti moštvu iz Zeltwega, ki ga trenira Walter Schachner. Nekonzentriranost igralcev po hitrem голу je bila očitna. Podaje v prazno oziroma k nasprotniku so dajale pečat prvemu polčasu. Po nespornem prekršku v kazenskem prostoru (37. minuta) je mož v črnem gostom prisodil enajstmetrovko, ki je pomenila vodstvo 2 : 0. Tik pred koncem se je poškodoval Marjan Šmid, za katerega je prišel v igro Enver Adrović, ki je v drugem polčasu pokazal kaj zna. Drugi polčas se je začel fulminantno. Muharemović (dvakrat) in Marko Wieser sta v devetih minutah poskrbela za vodstvo SAK. Strah pred zmago je tokrat bil močnejši od volje do zmage. SAK je pred koncem postal nervozen in predvsem na levi strani so igralci iz Zeltwega nekajkrat skorajda nemoteno prišli pred gol Mallegga. Eno teh priložnosti je v 77. minuti izkoristil Reichhold, ki je tako svojemu moštvu rešil eno točko, SAK pa je zgubil dve. Naprej v borbo!

Pliberčani so v derbiju proti Spittalu dali zmago še iz rok. Trener Pollanz se je seveda jezil: »Sami smo se premagali!«. Kljub porazu z 1 : 2 pa so Pliberčani še vedno na 8. mestu, v naslednjem krogu pa bodo gostovali v Zeltwegu.

8. krog (25./26. 9.)

Lienz – SAK, Zeltweg – Pliberk, WAC – Donau Linz, Voitsberg – Hartberg, Spittal – Gratkorn, Pasching – Šentvid, Bad Bleiberg – Wels

PODLIGA-VZHOD
Sreča jim je tokrat bila zvesta

Bilčovščani so v tem krogu gostovali v Šmarjeti, kjer so kar od začetka prišli pod pritisk. Vseeno so v 18. oz. 68. minuti lahko povedli, močni domačini pa so vsakokrat izenačili kar nekaj minut navrh. Pridobljena točka (2 : 2) pa je Bilčovsu pomagala na 13. mesto, ven iz »nevarne cone«.

1. RAZRED D
Klopinj branil vodstvo

Moštva na vrhu tega razreda so v tem krogu vsa zmagala, tako da je situacija kar napeta! Klopinj je zmagal na tujem proti Šentlenartu (0 : 2), Železna Kapla pa je v derbiju – čeprav z vso potrebno srečo – premagala Globasnico (1 : 0). Za Klopinjem in Kapelčani pa se je uvrstil Šmihel, ki je s prepričljivo predstavo končno odložil svojo »bojazen« pred zmago na domačem terenu (3 : 1 proti Štebnu). Žitrajčani so odnesli točko iz Grebinja (1 :

1), Rikarjanom pa je uspela pomembna zmaga proti Vovbram (2 : 4). Tekma naslednjega kroga pa bo zagotovo boj med Klopinjem in Šmihelom!

9. krog (25./26. 9.)

Globasnica – Šentlenart, Klopinj – Šmihel, Labot – Grebinj, Rikarja vas – Železna Kapla, Žitara vas – Vovbre, Šteben – Šmarjeta, Eitweg – Metlova

2. RAZRED C
Pri vrhu

Selani se hrabro držijo med prvimi na lestvici – po remiju proti Porečam (1 : 1) so sedaj s štirimi točkami zaostanka za vodečim Škofičam na 4. mestu.

2. RAZRED E
Žvabek na prehitevalnem pasu

Ekipa Žvabeka se je po zmagi proti Galiciji (2 : 0) povzpela že na 2. mesto lestvice in ima s tekmo manj le še 4 točke zaostanka za Sinčo vasjo. Le-ta pa je v tem krogu slavila zmago kar z 8 : 1 (!) proti drugi pliberški ekipi.

Šah

Ekipa SŠZ/Zveza Bank I, ki igra spet v podligi, ima v soboto ob 15.00 pri Miklavžu v Bilčovsu za nasprotnika novince v ligi – Trg. Moštvo SŠZ bo okrepil Egon Bertot, slovenski šahist iz Trsta z ratingom 2030 Elo-točk. Za šahiste SŠK »Obir« Železna Kapla (1. razred-vzhod) pa se prvenstvo prične 9. oktobra s tekmo v gosteh proti Bistrici/Sveče.

Športne vesti

Kolesarjenje

Peter »Paco« Wrolich se je iz »Tour de l'Avenir« vrnil z izredno bilanco – po zmagi na drugi etapi je bil petkrat med prvimi desetimi in je sedem dni nosil »zeleno majico« najboljšega sprinterja. To majico je zgubil šele zadnji dan in to po neumnosti kolesarja iz lastne ekipe, ki ga je po nepotrebnem odšprintal. Prejšnji teden je »Paco« treniral na Dunaju, konec septembra pa se bo udeležil t. i. »Hessenrundfahrt«. »To bo zame direktna priprava na svetovno prvenstvo 10. oktobra v Veroni«, je prepričan Wrolich.

Boks

V soboto, 18. septembra, sta se v okviru 1. boksarske gale v Beljaku pomerili koroška reprezentanca in mešana ekipa iz Ljubljane in Kranja. Na sporedu je bilo devet bojev. Gostje so se izkazali kot močnejši in tesno zmagali z 10 : 8. Za Koroško je točkoval tudi Franci Wieser, ki je svoja nasprotnika Baugartnerja (BK Dolomiti iz Ljubljane) premagal že v drugem krogu. Za Koroško so točkovali še Božo Novkovič, Hamza Aben (oba BC Beljak) in Freddy Steiner (BC Šentvid). Naslednji nastop Francija Wieserja bo 2. oktobra na mednarodnem turnirju v Salzburgu.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 79

Silvo Kovač

Balašov – Bronstein / SZ 1975

V blokadni varianti španske obrambe je beli dosegel prednost na kraljevem krilu, medtem ko črni – velemejster Bronstein – poizkuša s protigrigro na daminem krilu. Velemejster Balašov, ki je na potezi, je pravilno ocenil slabo-

sti v črnem taboru in po številnih menjavah je črnega postavil pred težko preizkušnjo. Črni ni našel rešitve in priznal zmago belega!

Rešitev št. 78

Vezave po e-liniji se velemejster Geller reši s potezo 1.Th1+Kg7 2.Ld1! Sedaj na sceno stopa belopoljni lovec belega, ki pričinja lov na črni trdnjavi. 2...Tb5 Edino prosto polje, saj na 2...Tb3 sledi 3.Lf3, kakor v zmagoviti kombinaciji. 3...Tc4 4.Le2 in na beli poševnici f1 – a6 se je ulovila prva črna trdnjava. Beli je v nadaljevanju z materialno prednostjo zlahka zmagal!

